

Post- och telestyrelsen
pts@pts.se

Inhämtande av synpunkter på utkast till marknadsanalys – marknaden för lokalt tillträde i grossistledet via en fast anslutningspunkt (marknad 1)

Dnr 15-7200

Konkurrensverket har i uppdrag att verka för en effektiv konkurrens i privat och offentlig verksamhet samt en effektiv offentlig upphandling till nytta för det allmänna. Yttrandet avgränsas till sådana aspekter som följer av Konkurrensverkets ansvarsområden.

I promemorian redovisas Post- och telestyrelsens (PTS) analys av grossistmarknaden för lokalt tillträde där metoden följer av lagen (2022:482) om elektronisk kommunikation (LEK). I ett första steg avgränsas produkt- och geografiska marknader för lokalt tillträde, i både slutkunds- och grossistledet. I andra steget prövar PTS därefter om marknaden har sådana särdrag att det är motiverat att införa skyldigheter för företag med ett betydande inflytande på denna (genom det s.k. trekriterietestet). PTS har att utgå från kommissionens presumtion att marknaden för lokalt tillträde till nätinfrastruktur uppfyller de tre kriterierna och att förhandsreglering av marknaden kan vara motiverad.

I promemorian avgränsas följande produktmarknader:

- På slutkundsmarknaden avgränsas bredbandstjänster via mobila och kopparnät från en separat marknad för bredbandstjänster över fiber- och kabel-tv-nät. Denna marknad delas vidare upp mellan en marknad för bredbandstjänster till flerfamiljshus och en för bredbandstjänster till enfamiljshus.
- Grossistmarknaden för lokalt tillträde avgränsas enligt samma kategorier.

Vad gäller den geografiska marknaden föreslås en nätbaserad avgränsning, dvs. varje fast bredbandsnät är sin egen marknad.

Trekriterietestet anses vara uppfyllt på marknaderna för lokalt tillträde till enfamiljshus men inte på marknaderna för lokalt tillträde till flerfamiljshus, vilket innebär att bara de förstnämnda kan bli föremål för reglering. I promemorian argumenteras det för att ägare av flerfamiljshus har goda möjligheter att förhandla för kollektivet av slutanvändare, särskilt om många byggnader och fastigheter ligger nära varandra, och därigenom kan förhandla till sig bra villkor för slutanvändarna. Gruppavtalspriserna är t.ex. betydligt lägre än listpriserna.

Ett antal operatörer har uppgett att det under vissa omständigheter finns intresse och kommersiella förutsättningar att anlägga parallella fiberaccessnät. PTS bedömer att hotet om sådan parallelltablering kan ha en disciplinerande effekt på nätägarnas beteenden.

Vidare kan de nya utökade reglerna om tillträde till fastighetsnät enligt promemorian ytterligare öka dynamiken på marknaderna. Det finns en potentiell flaskhalsproblematik på marknaden, i form av tillträde till fastighetsnät. Den reglering som finns i 5 kap. 28–29 §§ LEK skulle kunna användas för att komma tillrätta med problematiken.

PTS har även funnit att bredbandstjänster via mobilnät, i och med 5G-utbyggnaden, kan komma att ge upphov till viss ytterligare dynamik på marknaden för lokalt tillträde till fibernät till flerfamiljshus.

Konkurrensverket tillstyrker slutsatserna i promemorian. Verket har i tidigare yttranden¹ lyft fram nätbaserade marknader som en potentiellt ändamålsenlig avgränsning och marknadsläget har inte ändrats väsentligt sedan dess. Den teknikmässiga avgränsningen förefaller också ändamålsenlig och stämmer vad verket kan bedöma väl överens med marknadsaktörers uppfattning av förhållandena.

Avseende trekriterietestet instämmer Konkurrensverket i att det i enfamiljshussegmentet finns stora kostnadsmässiga inträdeshinder och eventuell marknadsdynamik har minskat avsevärt nu i och med att den marknadsmässiga utbyggnaden av fibernät (dvs. utan bredbandsstöd) i princip är avslutad.² Flaskhalsproblematiken med nätmonopol är strukturell och, som förklarats i promemorian, svår att åtgärda med allmän konkurrenslagstiftning. Trekriterietestet får således anses vara uppfyllt. I flerfamiljshussegmentet talar däremot den stora spridningen av förmånliga gruppavtal för en kombination av motverkande köparmakt och ett åtminstone indirekt konkurrenstryck från andra närliggande nät. Det finns enligt promemorian generellt sett tillgång till grossistprodukter som ger operatörerna

¹ Konkurrensverkets yttranden med diarienummer 365/2018 och 316/2019.

² I utbyggnadsfasen kan konkurrens *om* marknaden (genom nyetablering) kompensera slutkunder för frånvaron av konkurrens *på* marknaden efter utbyggnadsfasen. Detta var bakgrunden för Konkurrensverkets ärende mot Hässleholms kommun (Dnr 469/2017) där ett flertal aktörer som ville bygga ut fibernät på kommersiella villkor nekades markupplåtelse.

möjlighet att köpa lokalt tillträde till flerfamiljshus, vilket skapar förutsättningar för konkurrens till nytta för slutanvändarna. Slutsatsen att trekriterietestet inte är uppfyllt i flerfamiljshussegmentet är därför rimlig.

Detta yttrande har beslutats av generaldirektören Rikard Jermsten. Föredragande har varit ekonområdet Mark Bernard.

Beslutsfattandet har dokumenterats digitalt och yttrandet saknar därför namnunderskrift.

Rikard Jermsten